

Vestermølle-rejsegilde på Anders Nielsens 150 års dag

Torsdag 11. juni er det 150 år siden, Skanderborgegnens mest betydende person gennem tiderne, Anders Nielsen, Svejstrup Østergaard, blev født. Samme dag kl.14 er der rejsegilde på renoveringen af de bevaringsværdige bygninger Møllehuset og Laden på **Kultur- og aktivitetscenter Vestermølle** ved Skanderborg Sø. Her er Vestermølle Møllelaug i samarbejde med bl.a. Syddansk Universitet i færd med at udvikle et IT-baseret Virtuelt Museum om Danmarks udvikling fra 1865 til i dag med udgangspunkt i Anders Nielsens omfattende virke.

Peter Gæmelke og Hasle Nielsen lægger blomster på Dover Kirkegård

En time før rejsegildet markeres dagen på Dover Kirkegaard, hvor Peter Gæmelke – til den tid netop fratrådt præsident for Landbrugsraadet – og tidligere sekretariatschef for Danske Andelskøberforeninger og gammel Skanderborg-dreng Holger Hasle Nielsen vil lægge blomster på Anders Nielsens grav. Under indtryk af Vestermølle-projektet har menighedsrådet netop besluttet at renovere Anders Nielsens og hans kone Kirstine Nielsens gravstene.

Inklusive indretning af Møllehuset med udstillinger også om Vestermølle og egnens historie siden 15-hundredtallet og etablering af et Debatværksted holdes der rejsegilde på et projekt til i alt godt og vel 14 millioner kroner. I Debatværkstedet vil der blive fokuseret på en række af de problemstillinger, som landbruget, dets medarbejdere og følgevirkninger står over for frem til 2025 i samspil med det øvrige samfund.

Anders Nielsen

- overtog som 23-årig i 1882 dagen efter sit og Kirstines bryllup Svejstrup Østergaard
- var da uddannet agronom og havde i et par vintre undervist som højskolelærer
- blev i 1885 formand for Skanderborg Landboforening og senere også for Jydske Landboforeninger
- var manden bag Lurpak-mærket, et brand, som stadig sælger dansk smør ud over verden
- stiftede og blev i 1898 formand for Jydsk Andels-Foderstofforretning, i dag DLG
- samlede i 1899 Danmarks da mangeartede andelsforeninger i De samvirkende Danske Andelskøberforeninger, hvis formand han blev – i dag en del af Landbrugsraadet og fra 3. juni forventelig af den ny organisation Landbrug & Fødevarer
- etablerede Andelsbladet og var i mange år dets redaktør
- tog initiativ til og blev i 1911 formand for Dansk Andels Cementfabrik
- stod bag, da Andelsbanken, nu en del af Nordea, blev etableret i 1911 og blev dens formand
- var i 1919 med til at stifte Landbrugsraadet, hvis præsidium han fik sæde i
- var initiativtager til bygning af Landbruges hus Axelborg, indviet i 1920
- var i en periode medlem af Folketinget

Idéerne holder stadig

Bag denne opremsning ligger et væld af afgørende beslutninger og undervejs også dramatiske hændelser. Der blev lagt arm både internt i landbruget, med købmænd og banker, med politikere på Christiansborg og i regeringskontorerne. Anders Nielsen var på afgørende vis med til at ændre og udvikle Danmark fra et stillestående landbrugsland til et samfund i vækst og udvikling – i en tid, da Estrups provisorieregimente blev afløst af parlamentarisme. Tilbage står, med historikeren Claus Bjørns ord i bogen om Anders Nielsen, at han var både bygherre, arkitekt og entreprenør ved opførelsen af den organisatoriske bygning, som på afgørende områder stadig gælder.

Samlet projekt til 33 millioner kroner

På Vestermølle satses på til efteråret at iværksætte renoveringen af Riddersalen, et projekt til godt tre millioner kroner. Møllelauget har stort set sikret finansieringen hertil.

Under forudsætning af positiv behandling af ansøgninger til fonde og virksomheder også om midler til den gamle gårds øvrige istandsættelse håbes på renovering af Nordlængen og Sydlængen i 2010.

Det samlede Vestermølle-projekt har et budget på 33 millioner kroner, hvoraf de 22 millioner er sikrede fra disse givere:

- Nordea-fonden
- Arbejdsmarkedets Feriefond
- Realdania
- A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal
- Fællesfonden (midler især fra de nedlagte Jyske Landboforeninger)
- Foreningen Plan-Danmark
- Nykredits Fond
- Midtjysk Forsikring
- Andelsfonden
- Landbrugets Kulturfond
- Skanderborg Initiativpris 2008 fra Skanderborg Bank
- Skanderborg Kommune

Otte foreninger med tusinde engagerede medlemmer

Kultur- og aktivitetscenter Vestermølle tæller i dag cirka tusinde aktive og engagerede medlemmer fordelt på

- Aktiv Fritid Skanderborg
- Det Danske spejderkorps Skanderborg Gruppe
- LOFs Stenhuggergrupper
- Skanderborg Junior Sejlklub
- Skanderborg Lystfiskerforening
- Skanderborg Jagtforening
- Vestermølle Møllelaug
- Vestermølle Team

Når Møllehuset med Virtuelt Museum og Debatværkstedet slår dørene op først i 2010 ventes årligt et tocifret antal tusinde besøgende på Vestermølle.